

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrto leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstopenjske petite vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Stranke v državnem zboru nemškem.

Viharji volitev za novi nemški državni zbor se neso še polegali, kako so se zadnje ožje volitve izmej obilice ožjih volitev — bilo jih izmej 397 samo 95! — dovršile, utegne komaj že znano biti, a že danes, v sredo popoldne se odpre „beli dvor“ v Berlinu, da v sprejme nove poslance nemškega prebivalstva, da se v njem prične delovanje novega državnega zbora. Umestno je torej danes vprašanje: po kakšnih rokah bodo prihodnja tri leta hodile nemške zakonodavne stvari, katera stranka ali ktere stranke vkupe bodo odslej dajale smer politiki nemškega parlamenta, s kratka: kaj sestava novega tega parlamenta pomenja, kaj-li obeta?

Imenujmo najprej imena strank v novem državnem zboru nemškem in skusimo določiti njihovo moč! Le-ta imena so; Centrum nad 100 glasov, konservativci nad 80 glasov, nemški svobodnjaki okolo 60, narodni liberalci 48 glasov, svobodni konservativci okolo 20, socijalni demokratje okolo 24, Poljaki 18, Elzabanje 14 glasov, Velfi 8, narodna stranka 4 glase in jeden Danec.

Kako je bilo s temi strankami v zadnjem obdobji nemškega parlamenta? Volitve z leta 1881. za nemško vlado in za državnika-voditelja neso pomenile zmage. Vender pa je državni kancelar svoji politiki tudi s tem državnim zborom na jedno ali drugo stran pomagal na noge, ker je bila v državnem zboru neznatna klerikalno-konservativna večina, ki si je mnoge vladne zahteve dala narekovati. Seveda pa v tej parlamentarni situaciji ni gospodaril knez Bismark, nego gospodaril je voditelj centra, dr. Windthorst. Le-ta je mogel nabrati večino proti vladi in to je tudi večkrat storil. To pa se železnemu kancelarju ni prijetno zdelo. On ne strpi, da bi vlada bila zavisna od jedne stranke, kako mu je torej moralo biti zoperno, da je bil zavisen od stranke, ki je hotela njega voditi v marsikaterem oziru in ki se je strogo ravnala po načelu; „do, ut des!“

Državni kancelar je težko iskal prilike, ki bi ga rešila iz te zadrege. Ko pa je prišla, pozdravil jo je z veseljem in pridno se je z njo okoristil. Ta rešitev je prišla tisti dan ko so se nacionalni li-

beralci v Heidelbergu preobrnil, potrdili socijalno in davčno politiko nemške vlade, ter ukrenili, da bodo kancelarja osvobodili od okovov klerikalno-konservativne koalicije. Le-to pa se je dalo dognati le tako, da se je liberalno klerikalna večina razdružila to se pravi, da se je Windthorstu izvila opozicija iz rok, potem pa, da so liberalni in konservativni elementje stopili vkupe in centrum pripravili ob njegovo vrednost in ceno.

Da se je to dovrševalo, pomagala je nacionalnim liberalcem vlada, kolikor je le mogla. Vender pa je bila previdna dovolj, da se ni hotela centru zameriti, ker utegnil bi se manever pokazati in knez Bismark bi moral še nadalje tri leta orati s klerikalno-konservativno večino. Zato in pa, ker sploh ne bi veliko zdalo, bila je vlada v volitvenem gibanju za centrum neutralna. Samo po sebi pa je umevno, da ni hotela slabiti konservativcev, ki so bili v črteži njeni zavezniki.

Vsi torej, nacionalni liberalci, konservativci in vlada obrnili so se na levo, proti opoziciji. Napad pa se jim ni posrečil, zato ne, ker je vmes prišla taktika centra in se je za hrbtno blžalo socijalno demokratstvo.

Windthorst je takoj spoznal, da se bliža nevarnost njegovemu dosedanjemu parlamentarnemu vplivu. Zato je od Visle pa do Rene dal naznaniti parolo, da je treba na levo, da je prekrizati pota srednji stranki in tako preprečiti združenje nacionalnih liberalcev s konservativci v parlamentarno večino. Pri tem je centrum podpiral konservativce proti liberalnim kandidatom, tako si je konservativce delal za svoje dolžnike, liberalcem pa je kvaro napravljaj. Toda, kjer je šlo za kandidata nacionalno-liberalnega proti liberalcu levičarju, tedaj je centrum priskočil levičarju na pomoč, seveda ne iz ljubezni k njej, nego zavoljo političnega stanja, da se pobija srednja ali „miš-maš“-stranka in da se ohrani večina klerikalno-opozicijska.

Kakšen parlamentaren položaj pa je dozorel vsled teh volitvenih taktik? Konservativci so si toliko pridobili, da morejo sedaj s centrom delati lepo, gotovo večno. Levica ima sicer manj glasov, a vender še zmirom dosta, da združena s centrom more upirati se vladni politiki. Večine, srednje stranke

pa nikjer ni. Nacionalni liberalci so se dali zlorabiti za tuje črteže, odcepili so se bili od svoje stranke in ostale so pobijali hujše nego konservativci, a ni jim bilo do tega, da bi Bismark prisilili tako do druge politike, kar bi bil lahko storil liberalizem, združeno stopajoč proti konservativcem, nego Heidelberganje so se dali le, kakor smo dejali, zlorabiti za tuje črteže. Zgodilo pa se jim je tako, kakor vsem, ki se odcepljajo od starih programov osebnim inspiracijam za ljubo! Nacionalni liberalci so konservativcem pomagali loviti mandate, a njim samim se je lov tako izplaval, da ni imena vredno. Windthorstima danes več moči, kakor jo je imel, nacionalni liberalizem pa bode odslej manj imel govoriti o situaciji, nego poprej, za vladno večino ga ne potrebujejo, za opozicijo ga je premalo; pomagati ne more, a zahtevati tudi ne ničesar. Igro so torej tudi tukaj izgubili tisti, ki čas in moč, svoje stare nazore in programe zametajo za srednje stranke. Kdo da bode odslej v nemškem parlamentu svojo zmago uporabljal, je že sedaj jasno. Q.

Zahodnje-afričanska konferencija.

Tako slove oficijalno imenovanje konferenciji, katera se je po časopisih že dolgo tega napovedovala pod naslovom „Kongo-konferencija“, a se je zadnjo soboto pod gorenjim oficijalnim imenom sešla v Berlinu, v isti dvorani, kjer je 1878. leta zbran bil znameniti kongres.

Že to samo po sebi, da je zahodnje-afričanska konferencija po državnem kancelarju nemškem srečno sklicana, ima velik političen pomen v sebi, rekli bi simptom, ki je nam velezanimljiv, skoraj da bolje zanimljiv, nego-li stvar, zaradi katere konferencija zboruje in katera ima po njej dovršena biti. Daleč od nas, v zahodnji Afriki ob Kongu in Ngeru razmere za obsevanje neso prav v redu; evropska civilizacija bi se tudi tamkaj rada naselila, utrla si je pota v ozemlje, katero se je tisoče in tisoče let zapiralo in nepristopno kazalo kulturi; toda razmere na tem ozemlju neso urejene in da se stare, dozdnevne in resnične pravice raznih domačih in vnanjih narodov, ne zadevajo druga ob drugo, da se ne porode v tem civilizatorskem tekmovanju globoki kon-

LISTEK.

Rodbinska sreča.

(Roman grofa L. N. Tolstega, poslovenil I. P.)

Prvi del.

III.

(Dalje.)

— Nu, na zdravje, mlada vijolica, kako se imate? dobro? rekel je tiho, ko je prišel k meni in prijel me za roko. . . . Jaz prav dobro, odgovoril je na jednako moje vprašanje, — zdi se mi, da sem še le trinajst let star, igral bi s konjičkom in plezal po drevesih.

— V divjem veselji? rekla sem in pogledala mu v smehljajoče oči, in čutila sem, da je ta divji smeh veljal meni.

— Da, odgovoril je on, pomignil z jednim očesom in zadrževal smeh. — No, zakaj pa bijeti Katarino Karlovno po nosu?

Ker sem njega gledala in dalje mahala z vejico, zbila sem bila robec s Katije, ne da bila zapazila in gladila jo po nosu z listjem. Zasmejala sem se.

— In ona bode še rekla, da ni spala, rekla

sem tiho, kakor se bi bala prebuditi Katijo; v resnici pa ne zato, temveč zdelo se mi je prijetno ž njim tiho govoriti.

Zagibal je z ustni, oponašajoč me, češ da sem govorila tako tiho, da ni bilo moč slišati. Ko je zagledal krožnik s črešnjami, zgrabil ga je skrivaj in šel je k Soniji pod lipo ter usel se na njeno punčico. Sonija se je z začetka razsrdila nad njim, pa kmalu jo je pomiril, priredil igro, v katerej je on ž njo moral za stavo črešnje jesti.

— Ali hočete, da jih velim še prnesti, rekla sem, — ali pa sami pojdemo po nje.

Vzel je krožnik, posadil nanj punčice in mi trije šli smo k rastlinjaku. Sonija je tekla za nama, rukala ga za suknjo, da bi jej dal punčice. Dal jih jej je in obrnil se k meni.

— Nu, mari neste vijolica, rekel je tiho, če tudi se ni imel bati, koga prebuditi, — ko sem prišel k vam po vsem tem prahu, vročini in trudu, dišalo je liki vijolica, pa ne ona mamljivo dišča, temveč ona ponižna, katera diši nad tajajočim se snegom v pomladanski travi.

— Nu, ali je dobro z gospodarstvom? vprašala sem ga, da bi skrila veseli nemir, katerega so vzbudile te besede.

— Odlično, ti ljudje so vsi izvrstni delavci. Čim bolj jih poznaš, tem rajši jih imaš.

— Da, rekla sem, — predno ste vi prišli, gledala sem z vrta, kako delajo, in težko mi je bilo, da se tako trudijo, v tem ko je meni tako dobro, da . . .

— Ne ponašajte se s takimi čuvstvi, rekel je najedenkrat resno, pa prijazno me pogledal v oči: — to je sveto. Varuj nas Bog igrati se s takimi mislimi.

Rastlinjak je bil zaprt, vrtarja pa nobenega ni bilo, (on je bil poslal vse na delo.) Sonija je tekla po ključ, pa on je ni čakal, splezal je gori po zidu, privzdignil mrežo in skočil na drugo stran.

— Ako hočete? zaslišal se je od tam njegov glas, — dajte krožnik.

— Ne, jaz jih tudi sama hočem trgati, pojdem po ključ, rekla sem, — Sonija ga ne najde . . .

Pa baš sedaj bi bila rada videla, kaj on tam dela, kako ogleduje okrog, se giblje, ko misli, da ga nikdo ne vidi. Morda ga pa tedaj le za trenutek nesem marala spustiti izpred oči. Po prstih sem tekla po travi na drugo stran rastlinjaka, kjer je bil zid nižji, stopila sem na prazno povezneno kad, in zid me je sedaj segel samo do prsi in jaz sem

fikti, treba je stanje uravnati, interese praktično in realno določiti.

Toda ne zanima nas v prvi vrsti program, ki ga ima rešiti ta konferencija, nego zanimljiv se nam vidi politični položaj, katerega nam razsvetljuje sklicevanje zahodnje-afričanske konferencije. Koga ni storilo pazljivega že to, da se najedenkrat na političnem obzorju prikažeta Nemčija in Francija v slogi, da složno vabiti na rečeno konferencijo? Od leta 1870/72 se v evropski politiki o Franciji in Nemčiji nikdar ni ob enem govorilo drugače, nego tako, da sta si sovražni in da si moreti le protivo hoditi. Diplomacijski svet bil je veleiznenaden, čuvši, da sta se vlada nemška in francoska združili v složno postopanje. Mnogo zatajevanja moralo je stati francoske državnike in francosko javno mnenje, da so v prsih potolažili ogenj sovraštva proti Nemčiji in odločili se, hoditi z njo po jedni poti. Na drugej strani se je pa tudi hitro opazilo, da je Bismarck svojo reservo za prekomorsko politiko zapustil in se očitno jel pečati s stvarmi, katerih se je poprej skrbno ogibal.

Razlogi so morali biti jako tehtni, da se je razmerje mej sovražnima sosedoma tako hitro in tako čudno presuknilo in morebiti so še mnogo tehtniši bili, nego-li so jih nam evropski časopisi slednji čas razkladali, poudarjajoč, da je skoraj za vse države neposredno važno, kakšna načela zavladajo o vojnji po Kongu in Nigeru in s kakimi uveti se jednemu narodu pripozna gospodarstvo tega ozemlja, ki je sedaj še brez gospodarja. Važnost take konferencije so počasi uvidevale razne vlade. Zanimljivo je bilo videti, kako so se nekatere še-le pozneje postavile v prvo vrsto interesantov. Iz prva bi imele biti pri posvetih samo Nemčija, Anglija, Francija, Nizozemska, Belgija, Španjska, Portugalska in Združene Države; potem pa so se oglasile Italija, Avstrija, Rusija in zadnje dni pristokala je tudi počasna Turčija, najbrž zato, ker se bode na shodu govorilo — o Afriki.

Tajno, a znano je to, da Angleška iz začetka ni hotela ničesar vedeti o taki konferenciji v Berlinu. Ona bi rada sama tržila po svetu in načelno morala je biti zoper to, da bi jej shod kratil svobodno trgovinsko. Vendar pa je poslala svojega zastopnika v konferencijo, in videlo se bode, ali umeje dubá mejnarodnega, ki mora navdajati vse delegate v konferenciji, ali umeje svoje interese soglašati z opravičenimi željami drugih narodov.

Veliko političnih momentov torej spremljalo je zamišljanje in sklicevanje konferencije zahodnje-afričanske. A omenili nismo še političnega fakta, na katerem, dejali bi, sloni konferencija Berolinska, a to je veliki zgodovinski faktum — shod Skjerneviški. Javaljne bi brez njega bilo prišlo do mirnega shoda. In sigurno je tisto sporazumljenje treh cesarjev lepo poročstvo, da se vnana politična vprašanja tudi v zahodnje-afričanski konferenciji rešijo mirnim potom.

Sodnijska obravnava, zanimiva za Slovence.

V Gorici 16. novembra.

V Gorici ima lahonska stranka dva časnika, jednega v bolj civilni, drugega pa v razcapani obleki,

se pripognila v rastlinjak. Pregledala sem hitro z očmi notranjost rastlinjaka, z njegovimi starimi, pripognenimi drevesi in zobčastim širokim listjem, izmed katerega so težko in naravnost visele črne in sočne jagode, utaknila sem glavo pod mrežo, ki je bila razpeta nad rastlinjakom in pod vejo neke stare češnje zagledala sem Sergeja Mihajliča. On je najbrž mislil, da sem odšla in ga nikdo ne vidi. Odkrit in miže je sedel na podrtem deblu stare češnje in skrbno valjal po rokah košček češnjeve smole. Na jedenkrat je pa zmajal z ramama, odprl oči, nekaj pregovoril in zasmejal se. Ta beseda in smejanje je bilo tako malo podobno njemu, da mi je bilo žal, da sem vohala za njim. Zdelo se mi je, da je ta beseda bila: Marica! To ne more biti: mislila sem. „Mila Marica!“ ponovil je še bolj tiho in nežno. Pa sedaj sem dobro razumela ti besedici. Srce mi je tako silno poskočilo in polastila se me je tako nemirna radost, da sem se morala z rokama prijeti za zid, da nesem pala. Zaslišal je moje gibanje, prestrašeno je pogledal okrog, zarudel kakor otrok. Hotel je nekaj reči, pa ni mogel in njegov obraz je vedno bolj zarudeval. Vendar se je zasmejal, gledeč me. Jaz sem se tudi zasmijala. Ves njegov obraz se je zažaril samega veselja. To ni bil več stari strijc, ki se mi je luskal in mi dajal

ki vsak po svoje številko za številko bolj ali manj odkrito ščuvata proti Slovincem. Vsled tega pravega miru tukaj nikdar ne uživamo; vendar pa zadnjih par mesecev lahonska vročernost ni imela posebne snovi proti nam, razun večjih ali manjših laži. Prošli teden pa je sosebno radovednost iste laške stranke dobila mnogo hrane, da se zdaj od petka sem napuh v njej z navadno predrznostjo povzdiguje — proti nam. C. kr. okrožna sodnija v Gorici imela je namreč 11. in 13. t. m. opraviti s presojevanjem dejanj, ki so v tesni zvezi s preloženo slavnostjo blagoslovljenja zastave bračnega in podpornega slovenskega društva v Gorici.

Državno pravdnništvo v Gorici je bilo uložilo tožbo, da sta dva Goričana, Anton Fitz, štacunar, in neki Evgen Makuc, stopila v dogovor in zvezo, z namenom, da bi poslednji za plačilo in na zaukaz Fitzov pomagal izvršiti načrt. Omenjena slavnost se je imela vršiti v nedeljo 6. julija t. l., Makuc pa bi bil imel najeti ljudi svoje vrste, katere bi bil najprej opil, da bi potem udrli mej tisoče pri slovensosti zbranih Slovincem, ter da bi kričali: „Ev-viva Gorizie italiana, m...a agli Sloveni“, in ko bi se kdo izmed Slovincem na tako razžaljivo vpitje oglasil, da bi ista sodrga udarila s pestmi na Slovence. S takimi naklepi, pravi drž. pravdnništvo, sta imenovana zatoženca zakrivila zločin zarotnikov, ker sta skušala izvršiti dejanje zapeljavanja po §§. 9, 87 v zmislu §. 88 k. zakona.

Oba zatoženca sta bila že v preiskavah, Fitz trikrat zaradi nasprotja z javnimi naredbami, Makuc pa je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine itd.

Glede na razsodbo c. kr. okr. sodnije opomnim, da je državni pravdnik osnoval tožbo proti Fitzu in Makucu kot jedni jednoti, ki je hotela drugo zapeljati, in ni nikjer govora, da naj bi se Fitz kaznoval kakor zapeljavec Makučev. To je silno važno, ker se meni zdi, da v tem tiči jedino pravi povod in razlog pritožbe ničnosti, katero je državni pravdnik uložil proti sodnijski razsodbi.

Makuca so bili 6. jul., tedaj na dan nameravane slavnosti zaprli. Fitz je moral priznati pri sodnijski obravnavi, da pozna Makuca, kateremu je večkrat dal kaj denarja in tudi 6. julija t. l. vsaj do 70 kr. Makuc je moral potrditi, da je vsaj 80 kr. od Fitzja istega dne prejel. Priče pa so dokazale, da je Fitz večkrat Makuču iste dni pred slavnostjo denarja dajal, in da je Makuc v resnici na naročbo Fitzovo skušal krčmarja pridobiti, ki bi bil za Fitzov denar na dan slavnosti najeti druhali potočil za 300 litrov vina z namenom, da bi šla ta upijanjena družba z navedenimi besedami in oziroma s pestmi motit Slovence, zbrane pri izvrševanju slavnostnega programa. Priče so dokazale, da se je Makuc več osebam v tem zmislu razodel, in pismo, ki ga je hotel Makuc iz ječe poslati Fitzu, katero pismo je zdaj v sodnijskih rokah, kaže, da je bil Makuc v resnici z Fitzom v zvezi, in da je hotel informacij od Fitzja v ječo, da bi se vedel pred sodnijo ravnati v soglasji s Fitzom. Iz policijskega spisa pa je razvidno, da je Fitz bil nagnen že izza mladega ruvati in ščuvati v političnem zmislu; Makučevo življenje pa je označeno s tem, da je bil zaradi telesnega poškodo-

nauke, bil je meni jednak človek, kateri je ljubil in bal se mene in katerega sem se jaz bala in ljubila. Ničesar nesva govorila, le gledala sva se. Pa kmalu se mu je zmračilo čelo, zginila sta blesk in smehtanje v njegovih očeh in zopet se je hladno po očetovsko obrnil k meni, prav kakor bi bila kaj slabega storila, pa bi on bil sedaj to spoznal in meni svetoval, to tudi spoznati.

— Pojdite doli, da se ne poškodujete, rekel je. — In popravite si lase, pogledjte komu ste podobni.

„Čemu on zakriva svoje čustva? Čemu mi hoče delati britkost,“ mislila sem nejevoljna. Pa to trenutje se me je polastila nepremagljiva želja, še jedenkrat ga zbegati in poskusiti na njem svojo moč.

— Ne, jaz hočem sama brati, rekla sem in prišla se z rokama za bližnjo vejo, z nogama skočila na zid. Predno me je on mogel zadržati, sem že skočila v rastlinjak.

— Kake neumnosti delate! rekel je on, znova zarudel in z navidezno jezo hotel skriti svoj nemir: — glejte, lahko bi se bili poškodovali. In kako bode pa prišli od tod?

Bil je še bolj vznemirjen, kakor poprej, pa sedaj me ta nemir ni veselil, ampak strašil. Tudi mene se je polastil nemir, zarudela sem, ogibajoč se ga, in ne vedoč, kaj hočem govoriti, začela sem tr-

vanja, tatvine in iz drugih vzrokov sodnijsko že večkrat kaznovan. Državni pravdnik je ponovil v svojem zatožnem govoru, dokaz prič, iz katerega je razvidno, da sta se bila zatoženca združila proti Slovincem več dni pred nameravano slavnostjo in predno sta mogla vedeti, da bo slavnost odložena, da sta po takem kriva poskušeneza zapeljavanja, ker sta naklep opustila, oziroma spremenila še le po tem, ko sta izvedela, da se slavnost odloži, torej v zmislu §§. 9, 87 k. z. in da sta torej še več zakrivila, nego po §. 302 k. z., v katerem je govorjenje samo o narodnostnih združbah. Tudi je §. 305 k. z. razbčen od §§. 87, 9, na katere jedino hoče državni pravdnik svojo tožbo opirati. Ta stran je važna tudi za slovenske juriste, toliko bolj, kolikor bolj jim je znano, da je najvišje sodišče že več takih pravnih končno razsodilo.

Državni pravdnik omenja tudi posebno nevarnost, ki bi se bila vsled takih naklepov utegnila zgoditi. Na to stran je poudarjal, kako je italijanska stranka po svojem glasilu „Corriere“ Slovence pred slavnostjo večkrat izzivala v nasprotju z mirnim vedenjem Slovincem, katerim je najboljša priča mirno pismo „Soča“ tudi za ta del. On obžaluje, da je slavna sodnija sklenila proti njegovemu nasvetu, da se neso prebrali dotični članki obeh listov; kajti iz njih bi bili dobili sodniki lažje prepričanje, kje je bila provokacija. Vsled tega sklepa je bil prisiljen predlagati, da so se še druge priče poklicale, ki so izjavile, da Fitz tudi na ulici po noči izrazil se politično demonstrativno. Po pričah je neki zaupil na ulici: Eviva Italia e Gorizia italiana. Nevarnost, nadaljuje državni pravdnik se pokaže še hujša, če se pomisli, kako je moral biti tudi slovenski del prebivalstva razdražen vsled raznih pretilnih napisov in pisem, ki so se tiste dni pisala, razpošiljala v sovražnem duhu proti Slovincem. On spominja na Kostanjevico, kjer se je po zidih zagrozila Slovincem smrt in frančiškanom v pismu na gvardijana skupen pogin, sama zrto, ker se je imela zastava slovenskega društva blagosloviti pod frančiškansko cerkvijo. Vsled tega upa državni pravdnik, da bo c. kr. okr. sodnija oba zatoženca po napovedanih §§. kazenskega zakonika kaznovala.

Zagovornika zatožencev sta s sofizmi dokaze priči in državnega pravdnika pobjala. Govor zagovornika dr. pl. Pajerja (za Fitzja) ni bil toliko zanimiv, ker je skoro 4 ure trajal, tudi ne zaradi advokatskih zvitihi sklepov in prekrivanj odločujočih momentov, kolikor zaradi duha, ki je iz govora prav s sovražnim vetrom pihal proti Slovincem, onim Slovincem, ki so tega moža ob raznih prilikah podpirali, da je bil izvoljen v državni zbor, in tudi ob raznih prilikah za čas njegovega deželnega glavarstva za Goriško.

Konec pa je bil, da je sodnija oba zatoženca oprostila. Pripoznala je fakta kot fakta, ki smo jih mi tukaj navedli; ali rekla je v svojem utemeljevanju, da po §§. 9., 87. ne more kaznovati zatožencev, zato ker se je posrečilo Fitzu zapeljati Makuca. Iz tega in pa nalašč od mene na čelu navedenega naj naši juristi že naprej sklepajo, kako se je stvar izvršila.

Naj še omenimo, da je državni pravdnik v svoji tožbi pred vsem naglašal juristično skupnost,

gati češnje, akopram nesem imela jih kam devati. Očitala sem sebi to predrznost, kesala sem se, bala se, in zdelo se mi je, da sem se pogubila na veke s tem v njegovih očeh. Oba sva molčala. Sonija približala se je s ključem in rešila je naju iz tega težkega položaja. Ko sva se vrnila h Katiji, katere je zagotavljal nama, da ni spala in je vse slišala, se je pa znova prizadeval govoriti v pokroviteljskem očetovskem tonu, pa to se mu ni posrečilo in me ni varalo.

Katija je govorila o tem, koliko lažje je možkemu ljubiti in izražati ljubezen, kakor ženski.

— Mož more povedati, da ljubi, ženska pa — ne, rekla je.

— A meni se zdi, da možki ne sme in ne more povedati, da ljubi, rekel je on.

— Zakaj ne? vprašala sem ga.

— Zato, ker bi to vselej bilo laž. Kako odkritje bi bilo to, da človek ljubi? kakor bi bilo treba samo povedati, pa bi se zgodilo, hlop — in že ljubi. Kakor bi se moralo zgoditi kaj nenavadnega, če se le zine te besede, kakor bi bilo to znak, ustreliti iz vseh topov. Zdi se mi, nadaljeval je, — da ljudje, ki slovesno izrekó besede: „Jaz vas ljubim,“ ali varajo sami sebe, ali pa, kar je še hujše, varajo druge.

(Dalje prih.)

jedno osobo obeh zatočencev, ki sta komplot snovala pred odloženo slavnostjo, in da se na vse drugo, kar sta zatožena storila ali spremenila, ko se je slavnost odložila državni pravdnik v tožbi ni oziral; — c. kr. okr. sodnija pa je konečno se opirala na to, kakor da bi bila Makuc in Fitz dve juristični osebi, ter da je Fitz Makuca zapeljal, da se je torej jednemu posrečilo zapeljati drugega, kar je v nasprotju o §§. 9, 87 k. z. To so vsaj različna stališča, ali prav za prav stališče za tožbe se je v razsodbi izpodmaknilo.

Naj pa zadnja, za to poklicana instanca razsodi, kakor si bode, za Slovence je ta sodnijska razsodba jako poučna. **Kritik.**

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. novembra.

Danes bode v Pešti **skupna minister-ska konferenca**, katerej bode predsedoval cesar. Udeležili se bodo te konference tudi grof Taaffe, dr. pl. Dunajevski in grof Welserheimb. Posvetovala se bode o raznih skupnih zadevah, mej njim so nekatere, ki se tičejo vojske.

Greuterjev govor proti dvoboju v **delegacijah** ne bode ostal brez vsega uspeha. Govori se, da bode vojni minister razposlal okoliščino, da se imajo prirediti one naredbe častnih sodišč, ki se tičejo dvoboja.

„Politik“ zahteva novo razdelitev volilnih okrajev za **državni zbor** na Moravskem s posebnim ozirom na narodnostne meje. Taka razdelitev je jako opravičena, kajti vsled umetne razdelitve volilnih okrajev so Čehi na Moravskem v številu svojih zastopnikov jako prikrajšani. Dobro bi bilo, da bi se taka razdelitev volilnih okrajev raztegnila tudi na Štiro in Koroško. V teh dveh deželah je slovan-ski živelj ravno tako umetno nazaj potisnjen. Liberalni listi se že jeze proti tej zahtevi, kajti tako bi celo bilo mogoče, da avtonomisti dobe dvetretjinsko večino, ko bi kedaj kaka vlada se malo bolj odločno pri volitvah zanje potegnila.

Naučno ministerstvo izdalo je deželni šolskim oblastim ukaz, ki se tiče pouka realističnih predmetov v ljudskih šolah. Ker je do sedaj le v splošnih obrisih določeno, kaj naj se poučuje iz teh predmetov, ukazuje sedaj ministerstvo deželni šolskim oblastim, da naroče okrajnim šolskim nadzornikom posvetovati se v posebnih konferencah s kuščenimi učitelji, kaj naj se poučuje iz teh predmetov in kako. Rezultati teh predposvetovanj se pa potem predlože v pretres okrajnim učiteljskim konferencam. Predlogi teh se pa imajo s pridejano izjavo deželne šolske oblasti predložiti v potrdjenje. Pri tem določevanju učnega gradiva se ima oziirati na namen občnih ljudskih šol, na razum učencev in potrebe kraja. Posebno je treba paziti, da se za zgodovinski pouk izberó samo take stvari, ki so razumljive učencem, ter ne žaliyo verskega čuta in ne rušijo ljubezni do domovine. Na podlagi teh predlogov in izjav se bodo napravili učni načrti, kojih se bodo morali držati vsi učitelji. Povod temu ukazu so dale pritožbe cerkvenih oblastev, zlasti Linškega škofa Rudigiera, da po ljudskih šolah pouk realističnih predmetov žali verski čut šolske mladine in spodbuja ljubezen do domovine. Dobro bi bilo, da bi naučno ministerstvo bolj pazljivo oko obrnilo na schulvereinove šole, kajti baš te najbolj spodbujajo domovinsko ljubezen in ucepljajo mladini veliko-nemške ideje.

Vodja Mladočehov dr. Gregr je v Slaneh v ponedeljek poročal svojim volilcem o svojem delovanju v državnem zboru. Govoril je jako mirno in spravljivo ter poudarjal, da **česki** poslanci morajo podpirati vlado. Vlada in večina državnega zbora živita v prisi-ljenem zakonu, rekel je, posamične frakcije so prisiljene iskati jedna pri drugi podpore. Morale so pa tudi vlado podpirati v marsikaterih neprijetnih stvareh. Kaka je sedanja vlada, to vemo, a tega ne vemo, kaj pride za njo. Zato nam razum velevala podpirati, kar se vidi, ker se ne ve, kaj pride. Nemški konservativci zahtevali so marsikaj, kar ni bilo prav č-hom. In poslednji bi bili marsikaterikrat rajši glasovali z levicariji, a temu se upra čustvo, da levicarije le po tem hrepene, kako bi zatirali Čeha. Da je le po narod do svojega smotra, naj mu k temu tudi pomagajo konservativci, na to moramo gledati. Kar se tiče Kvičalinkega zakona, misli govornik, da se bodo nasprotja poravnala po prizadevanju plemstva.

Rusinska deputacija pride začetkom decembra na Dunaj pritožiti se pri cesarji in ministrih zaradi zatiranja rusinske cerkve.

Hrvatski sabor se snide v prvi polovici prihodnjega meseca, pa bode le malo časa zboroval. Vlada mu bode predložila budget in zahtevala idem niteto za tri mesece, ker sabor ne bode mogel ob pravem času rešiti budgeta.

V ponedeljek je bila v stanovanju **ogerskega** naučnega ministra Treforta konferenca zastran novega ustanovljenja Josephinuma, visoke šole za izobraževanje vojaških zdravnikov. Sklenilo se je sklicati šenketo iz profesorjev obeh ogerskih vseučilišč in deželnega sanitetnega sveta.

Vnanje države.

Crnogorska vlada sedaj preseljuje hercegovske begune v Ulcinjski okraj. Do sedaj jih je že preselila tja kakih 400, mej njimi znana ustaška vodja Stojana Kovačevića in Serdara Tungusa. Več begunov je prosilo, da bi jih na črnogorske stroške preselila v Rusijo, kar se pa jim ni dovolilo.

Za **srbsko** vlado so občinske volitve v Belem gradu kaj ugodno izpale. Naprednjaki imajo trikrat toliko glasov kakor Rističeva stranka. — Nemčija bode svoje zastopstvo pri srbski vladi v Belem gradu povišala v poslanstvo. Dozdaj jo je zastopal tam ministerski rezident. Odslej bodo vse države, ki so zastopane v Belem gradu, tam imele poslanike, razun Rusije, katero bode še na dalje zastopal ministerski rezident.

Nemški zvezni svet je določil državne dohodke in stroške za bodoče leto na 622.942.357 mark. Pomenljivo je to, da so se dovolile večje svote za podkrepljenje vojske na zahodu in vzhodu. Topniški polki v teh krajih se bodo povečali za dva topa s potrebnim mostvom, pa tudi peški polki se bodo povečali. Dovolile so se tudi velike svote za utrdbe na mejah. Zlasti na ruskeje meji se bodo povečale trdnjave in tja prestavilo več polkov. Res čudno, od vseh strani se nam zagotavlja mir, pa vse države le povišujejo vojsko, kakor bi imeli vojno pred durmi. Naša skupna vlada je zahtevala od delegacij velike svote za preustrojbo vojnega pomorstva. Rusija organizuje nove polke na Kavkazu in preustroja deželno brambo, da bi bila sposobnejša za vojno, Nemčija pa skrbi za boljšo brambo na mejah. To nikakor ne kaže, da bi bil mir tako utrjen, kakor se govori. — Nek Berolinski list vé povedati, da je brunšviški regentstveni svet izvolil pruskega princa Albrehta brunšviškim vladarjem. Cesar ga je že neki potrdil. Vlado pa novi vojvoda prevzame še le čez jedno leto, ko poteče regentstvenemu sovetu vladna doba. Tedaj se bode vojvodina povzdignila v veliko vojvodino. Drugi listi pa javljajo, da se še ni nič določenega sklenilo o brunšviškem prestolonasledstvu. — Nemška vlada baje hoče osnovati delavske urade, pri katerih bode natančna kontrola o delavcih, ki dela in taci, ki delavce iščejo. Ti uradi bodo kaj dobro došli onim, ki iščejo dela.

Afrška konferenca se ne bode bavila, kakor se govori, s prepirnimi suveranitetnimi pravicami raznih evropskih držav na zapadnem afriškem obrežju, kajti s tem bi naravnost onemogočila ves svoj uspeh. Določilo se pa bode, kako more v bodoče tukaj kaka država legalno si prisvojiti kako ozemlje. Vprašanje o prepirnih suveranitetnih pravicah se bode pozneje rešilo po diplomatičnem potu. — V torek konferenca ni imela seje, kakor se je sprva poročalo, temveč včeraj popoldne. — Papež se pa bode neki obrnil na konferenco, da izreče za mejnaročno dolžnost, varovati katoliške misijone v Afriki.

Angleška konservativna stranka je sklenila takoj rešiti v zgornji zbornici volilno reformo s pogojem, da vlada predloži spodnji zbornici nov zakon o razdelitvi volilnih okrajev, ki bode zadovoljil obe stranki. In posledica tega sklepa je, da je zbornica že včeraj vsprejela v drugem branji to predlogo. Pričakovati je, da jo kmalu reši v tretjem branji.

S **francosko-kitajskega** bojišča pribaja vest, da se Kitajci pripravljajo z angleškimi in severno-amerškimi brzimi vojnimi ladijami prodreti blokado Formoze. Prošli mesec je nad 20.000 kitajskih vojakov prestopilo reko Jan-tse-Kiang blizu Pojanskega jezera.

Dopisi.

Iz Celja 16. novembra. [Izv. dop.] Kako smo vender srečni Slovenci! Saj imamo toliko pravic, ki branijo našo narodnost — seveda so le na papirji. Skoro se je bati, da bi se ne prevzeli! A dobro skrbje naši nasprotniki za to, saj nas pritiskajo, kjer le morejo. Neodpustljiv greh bi bil, ko bi se v praksi pokazalo, da je Slovenec enakopraven z Nemcem. Posebno pri nas v Celji je to opaziti vsak dan, ne le v javnem življenju, ampak celo v zavodu, v katerem postave govore jednako za vsakega ne glede na narodnost. Čuditi se mora vsak človek, ko vidi dan na dan nemške dijake (peto- in sedmošolce posebno) ponočevati in prav v poznih urah posedati po prepovedanih gostilnah, kakor na pr. redno zahajajo v najnovejšo „Zum Sandwirth“. Res čudno, da jih nemški profesorji ne vidijo, kadar razgrajajo in skandale delajo po mestu, ko imajo za vsak najmanjši prestopok slovenskih dijakov tako dober nos. Razumljivo je, da tudi nedavno neso čuli nemških dijakov, vrnivših se z izleta, katerega so napravili v Laški trg, ko so pozno po noči pred samim poslopjem c. kr. gimnazije zapeli blaženo pesen „das deutsche Lied“. — Res jako veliko spoštovanje kažejo do zavoda, da mu s hripavim glasom napravijo tako podoknico, in velik strah imajo pred gospodom ravnateljem! (Nehote se spominjamo mirnega izleta slovenskih dijakov v

Št. Jurij lansko leto in njegovih nasledkov). Kaj se jim bo sedaj zgodilo?! Dobro vemo in tudi nemški dijaki vedo, da nič, saj imajo v nemških profesorjih, koji imajo večino, dobro zaslombo. Zato se tudi mi ne čudimo, da celo v zavodu samem slovenski dijaki nemajo miru pred svojimi nemškimi kolegi in, da se jim nič ne zgodi. Vender bi bilo gospode profesorje dobro opozoriti, da imajo disciplinarne postave jednako veljavo za nemške, kakor za slovenske dijake in da se ne smejo ozirati samo takrat na postave, kadar hočejo kaznovati kakoga Slovence.

Iz Škofje Loke 17. novembra. [Izv. dop.] Imeli smo zopet lep večer v naši čitalnici na Martinovo nedeljo. Marljivi naši diletantje zveselili so nas zopet z lepo predstavo „Županove Micke“. Igrala se je ta lepa naša veselo-igra izborna, kakor smo pričakovali od naših vrlih igralcev. Micika (g. B. G.) očarala nas je popolnem s svojim ljubkim obnašanjem. Pri gospodičini J. H. spoznali smo, da je bila uloga za Podgorsko v najboljših rokah. Z Anžetom (g. J. O.) dobila je Loška čitalnica izvrstno moč. Tudi župan (g. D. B.), Glažek (g. M. L.), Süßheim (g. R. G.) in Windberg (g. A. S.) rešili so svoje naloge izvrstno. Podoknico Miciki peli so naši čitalniški pevci tako ubrano in precizno, da so jo morali ponavljati. Da se je po igri do ranega jutra plesalo, — to je že stara navada v naši čitalnici.

Občno zabavo motil je nekoliko nek tukajšnji naseljenec, kateri je o povabljenih gostih, došlih iz Ljubljane, jako prezirno govoril. No, pa na ljudi take baže se mi ne oziramo, vsaj so samo radi tega udje čitalnice, da malo lažje pridejo v dotiko s svojimi „dalcinejami“. Pustili smo ga popolnem v miru tudi radi tega, ker smo se bali, da ne bi se nam zopet kje, na pr. v najnovejšem dnevniku očitalo „škandalozno obnašanje“, saj se že tako rad spodtika ob Ločane. Pokazati smo tudi hoteli, da ne „krcamo niti po prstih niti po glavi“, ako ni potreba.

Ali v obče bil je to prijeten večer in želimo si še več taci v naši čitalnici. **O.**

Iz Strug 13. novembra. [Izv. dop.] Poročati imam za ubog neveselo novost. Danes po noči ulomili so tatje v prodajalnico tukajšnjega trgovca gosp. Dragotina Zalokarja, ter mu odnesli blaga do 450 gld. vrednosti.

Ta pri nas rastoča kuga: pohlep po denarji, — po lahkoživstvu, širi se po našem obližju vedno bolj in bolj. Ta žalostni slučaj vznemiruje silno tukajšnje prebivalstvo. Ničče ni varen svojega imenja, kajti ne dá se zavarovati niti s ključem, niti z zapahom. Tat, ne zmené se za jednake zabranbe, vrže s kratka železje, ki zabranjuje okno, z žrdjo, zleze v šrambe, ter prav samovoljno gospodari.

Nas pa tudi prešinja tem večji strah, ker smo ravnokar zvedeli, da isto tako gospodarijo lopovi drugod. Na primer v Velikih Laščah okraden je preteklo nedeljo ondotni trgovec gosp. Jože Hartman. Oškodovan je baje za blizu 600 gld. Tat je na isti način, kakor tu, odtrgal železno omrežje od okna, zlezel notri, odtrgal pisalno mizo ter jo potem s kamenjem razbil zunaj vasi, v bližnji Grmovej dolinici. Dečki našli so prihodnje jutro razbiti „pult“, ter praznega donesli dotičnemu lastniku. To se godi ondu, kjer je sedež c. kr. orožništva in drugih strahovalnih oblastev, kjer so razsvetljene temne noči, kjer čujejo pomočne straže itd.

A to se ni zgodilo v prvo, kajti okradena bila je ondu nedavno pošta, prepodili so tatova tudi iz šole, k sreči še o pravem času, a ne pride se na sled kljubu vsemu poizvedovanju. Vsakdo si pa misli: delati si bomo morali sami pravice, ako ta nadloga kmalu ne odide.

Je sicer v Ponikvah pri Rašici zloglasna rodbina, katerej je tatvina dokazana. Navzlic temu, hodi prostih nog okrog, baje zato, ker dotični preiskovalni uradnik ni sporočil višjemu c. kr. uradu pravočasno zatožbe, kar ni bilo mogoče. No! sedaj pa trpimo mi. Vsakdo, ki kaj ima, je v vednem strahu biti napaden danes ali jutri od tatinske drubali. Ni se zgodil v temu okraji niti jeden slučaj, dokler je bila glavna zarota pod ključem. A sedaj, ponavlja se vedno, da je vse ljudstvo zbegano in preplašeno.

Bog se nas usmili! C. kr. organi, ki ste zato poklicani pomagajte nam, prosimo vas!

Domače stvari.

— (Presviti cesar) podaril je za poprave podružne cerkve v Štrukljevi vasi pri Loži 100 gld.

88 — (Konfiskacija.) Včerajšnje številko našega lista zaplenila je c. kr. deželna vlada. Povod bila je domača stvar z naslovom: Čudno, a ne čudo! V tej notici poročali smo, da je ministerstvo razveljavilo odlok c. kr. okrajnega glavarstva v Ptuiju, ki je tamkajšnji čitalnici dalo koncesijo za krčmarjenje. Če povemo, da je ista notica bila tiskana v „Südsteierische Post“ in v „Politik“, a nikjer bila zaplenjena, da smo mi bili celo toliko previdnejši, da smo napad na naše ministerstvo, ki je v omenjenih obeh listih bil tiskan, izpustili, smo menda dovolj označili kritični svoj položaj. Današnje številke dali smo prilogo.

— (Premeščanje in imenovanje.) Okrajni sodnik g. Leopold Žužek premeščen je vsled lastne prošnje iz Metlike v Postojno. — Sodnijski pristav g. Fran Trenz imenovan je okrajnim sodnikom v Metliki. — Gosp. dr. Avgust Nemanič, pristav v Mariboru, imenovan je pristavom pri okrožnem sodišču v Celji. Gosp. Štefan Gostiša imenovan je pristavom pri okrajni sodnji v Mariboru na Drave l. bregu; g. avskultant Adolf Baker, imenovan je sodnijskim pristavom v okrožji nadsodnije Graške. — Gosp. J. Dobida, finančni nadzornik v Travniku, prestavljen je v iste lastnosti v Dolenjo Tuzlo.

— (Nova blamaža dra. Glantschnigga v Celji.) Nasproti poročilu, da je dr. Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ pomiloščen, trdili so nemško liberalni listi, da to ni res in vročerkvni dr. Glantschnigg v Celji, kot zastopnik Henkerjev, poslal je celo „Slov. Gospodarju“ popravek: naj prekliče vest, da bi bil dr. Gregorec pomiloščen. A uredništvo ni hotelo napraviti te usluge dru. Glantschniggu, in zategadelj je slednji pričel tožbo. V 18. dan t. m. bila je v tej zadevi obravnava pri okrajni delegirani sodnji v Celji, katere je dr. Glantschniggove razloge spoznala neosnovanimi in ničevimi, obtožbenca nekrivim proglasila, tožitelju pa naložila plačilo stroškov.

— (Čagran contra Seidl.) V 18. dan t. m. bila je pri c. kr. okrajni sodnji v Mariboru na Drave levem bregu obravnava v pravdi gosp. Čagrana, bivšega kaplana v Kamci proti nekdanji politični veličini, umirovljenemu stotniku Seidlu. Seidel bil je krivim spoznan in obsojen na 30 gold. globe, eventualno na 6 dni zapora in poplatati mora vse stroške.

— („Škrata“) izšla je 21. številka, s pol pole priloge. Opozarjamo na lepe podobe in na pesni Čivkoslava Lažana in Kostruna.

— (Poročil) se je včeraj g. dr. Lovro Požar, učitelj na gimnaziji v Ljubljani z gospico Justino Tomčevico.

— (Umrli) je predvčeraj na svojem posestvu na Glinah g. Fran Novak, poznat Ljubljancem pod imenom: „Miklavov Francelj.“ Doživel je 70. leto. Lahka mu zemlja!

— (Vabilo k besedi s plesom), ki jo priredi narodna čitalnica Ljubljanska v nedeljo dne 23. novembra 1884 v društveni dvorani. Vspored: 1. Schantel-Vilhar: Ouvertura iz spevoigre „Jamska Ivanka“; igra vojaška godba. 2. Nedved: „Slovo“, moški zbor s tenor-samospevom; solist gosp. Anton Razinger. 3. Donizetti: Introdukcija in kavatina iz opere „Belisar“; igra vojaška godba. 4. Foerster: „Njoj“, četverospjev; pojo gg. Přibil, Štamcar, Stegnar in Dečman. 5. Milöcker: Potpourri iz operete „Bettelstudent“; igra vojaška godba. 6. Eisenhut G.: „Na Savi“, moški zbor. 7. Ples. Pri plesu igra oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustop je dovoljen izključljivo le č. gg. udom čitalničnim.

Odbor.

— (Prvi komorni godbeni večer), katerega je priredilo preteklo nedeljo tukajšnje filharmonično društvo v redutni dvorani, odlikoval se je po mojsterski izpeljavi izbornega programa po gg.: Gerstner, Pfäfferer, Moravetz, Luca in Zöhrer. Gosp. Luca, kateri je, kolikor nam znano, nastopil prvokrat v Ljubljani, skazal se je v Rich. Strauss-ovi sonati mojstra prve vrste na violoncellu. Umetnost in fini okus glede sestave programa omenjenih gospodov so nam porok, da bodo tudi njih daljnje, še za tri večere odredjene produkcije ravno tako izvrstne, kakor je bila prva. Želeli bi toraj, da bi to podjetje našlo pri občinstvu ono splošno zanimanje in podporo, katero v istini zasluži.

— (Ob najednostni uri dan zvonil) je preteklo noč franciški cerkovnik. Probudivši se iz živih sanj, čuje uro v zvoniku, ki je ravno bila.

„Jedna, dve, tri, četri!“ Ni dvojbe, štiri je ura, alo, hajdi zvonit! Brzo se opravi in malo pozneje so redarji in drugi ljudje, ki so še budeli, drug drugega povpraševali, kaj li pomenja glas zvona iz visocih lin ob tej uri — ob 11. uri pred polnočjo, kajti cerkovnik bil je prvih 7 udarcev klavira še prespal in čul le zadnje četri, in zaradi tega veliko prezgodaj potegnil za vrvi.

— (Surovost.) Neznani lopov je na pokopališču pri sv. Krištofu kipu sv. Vincencija, postavljenemu na rakvi usmiljenih sester odbil desno roko s križem.

— (Razstava ženskih ročnih del.) Večstranski želji ustrezaje se namerava 7. decembra t. l. v veliki dvorani tukajšnje višje realke odpreti razstavo ženskih ročnih del. Da bode razstavljenih tem več izdelkov, vabljeni so častite dame Ljubljanske prav mnogobrojno udeležiti se. Natančneje se lahko poizve pri gospici Ivani Föderlovi, učiteljici umetelnih ročnih del. Steklene omare blagovolila je posoditi slavna kupčijska zbornica Ljubljanska.

— („Narodni list“) piše v svoji zadnji (87.) številki: „Dični brat Slovenac vitez Josip Valentič, predsednik okružnega suda u Dubrovniku oprostio se je ovih dana od svojih činovnika i ostalih zakonjaka u onom gradu, i tom zgodom sudački sbor, odvjetnici i bilježnici pokloniše mu za uspomenu liepi srebrni kalamar i teku za karte posjetnice. Oproštaj bješe iskren i srdačan. Pošteni starina Valentič, poslie duga i ravna službovanja, ostavlja u sudbenoj kronici Dalmac je najbolje ime. Nasledili mnogi i mnogi njegove dične stope!“

— (Akvarij) v Šelenburgovih ulicah priporoča se zlasti učečej se mladini v ogled. Favna morja jadranskega zastopana je po mnogih, deloma tudi zanimivih morskih živalih in poučna je obiskati vsaj jedenkrat to razstavo, ki broji 94 števk.

— (Akadem. društvo „Slovenija“ na Dunaji) izvolilo je po prostovoljnem odstopu sedanjega odbornika g. stud. jur. Ferd. Šiferja namestnikom tajnika g. stud. jur. Fr. Bonača.

— (Osepnice) močno razsajajo v Trstu. Od torka do srede zbolelo jih je 19 za osepnici, mej temi so 3 umrli. Razen teh zbolelo jih je za nepravimi osepnici 11, za škarlatico 2, za davico 3.

— (Letošnje vino) prodaje se v okolici Tržaški: belo vino po 28—30, črna do 35 kr. liter, na debelo.

— (Narodna čitalnica v Kranji) priredi v nedeljo 23. t. m. veselico z naslednjim vsperedom: 1. „Klobuk“, vesela igra v jednem dejanji. 2. Ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. K obilnej udeležbi vabi odbor.

— (Vabilo k veselici), katero priredi „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ v soboto dne 22. novembra v restavraciji Dreherjevi na Travniku št. 16. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. Spored: 1. Ouvertura Hadačka Borsická, ugl. Zajic, godba. 2. „Slovo“, zlož. Hajdrih, poje zbor. 3. „Moč slovenske pesni“, dvogovor s petjem. 4. „Vitnice z juga“, valček, ugl. Strauss, godba. 5. „Vitezovo Slovo“, poje zbor. 6. „Od železne ceste“, dvogovor. 7. „Slovanka“, četvorka, ugl. J. Strauss, godba. 8. „Slavjanska“, zlož. Vilhar, poje zbor. 9. „Slovanski potpourri“, ugl. Christoph, godba. 10. Tombola s tremi dobitki. 11. „Nesmo tako plašni ne“, brzo-polka, ugl. Strauss, godba. Potem zabava. Pri veselici svira vojaški orkester. Ustopnina brez razločka je 20 kr. Ustop je dovoljen samo udom tega društva in njih družinam, kakor tudi udom drugih slovenskih društev, katera so vabljeni. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Vabilo k veselici), katero priredi Sežanska čitalnica dne 23. novembra 1884 v prostorih gosp. viteza Scaramangá. Spored: 1. Petje. 2. Deklamacija. 3. Petje. 4. Igra: „Uskok“. 5. Ples. Pri plesu kakor mej točkami svira izvrsten Tržašk septet. Ustopnina 60 kr. za osebo. Članovi udove družine plačajo polovico. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer.

— (Kmetska čitalnica v Rušah) napravi v nedeljo 23. t. m. popoldne ob 3. uri veselico s petjem in tombolo.

— (Vabilo k veselici), katero napravi narodna čitalnica v Tolminu v soboto dne 22. novembra t. l. v gosp. Devetakovi dvorani s sledečim sporedom: 1. H. Volarič: „V zvezi“, poje mešani zbor. — 2. „Bob iz Kranja“, veseloigra s petjem v 1 dejanji. — 3. D. Jenko: „Što čutiš“, poje moški zbor. — 4. „Krojač Fips ali nevarni sosed“, Burka v 1 dejanji. — 5. A. Leban: „V veseli družbi“, poje moški zbor. — Ustopnina k besedi 20 kr. —

Po besedi ples. — Ustopnina k plesu 50 kr. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

— (Obrat na državnih železnica.) V zmislu §-a 24 ustava za upravo državnih železnic postavljeni so sedaj „c. kr. železniški obratni uradovi“ in sicer v okrožji železniškega obratnega ravnateljstva Beljaškega na teh-le postajah: v Glandorfu, v Hieflau-u, v Ljubljani, v Launsdorfu, v Leobenu, v Št. Mihelu, v Pontafiji, v Selzthalu, na Trebiži, v Beljaku in v Zeltwegu; v okrožji ravnateljstva Puljskega na teh-le: v Karfanaru, v Pulji in v Rovinji; v okrožji ravnateljstva Splitskega pa na postajah: v Perković-Slivnem, v Šibeniku, v Siverci in v Splitu.

— (Razpisana) je služba vrtnarja na poskuševalnem vrtu c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Plača 400 gld. in stanovanje (soba, kuhinja, drvarnica). Nastopiti je službo s 1. dnem januarja 1885. Prošnje do 15. decembra t. l. na centralni odbor omenjene kmetijske družbe.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kotor 19. novembra. Dva hercegovska orožnika, ki sta spremljala pošto, ubili so pri Popušici roparji, ko so potem oropali pošto.

Pariz 19. novembra. Od polnoči do 6. ure zvečer 14 oseb za kolero umrlo. V Oranu 9, v Nauter-u 2 za kolero umrlo.

Madrid 20. novembra. Včeraj zvečer demonstrovali so dijaki. V tolpah hodili so po ulicah in kričali: Živela svoboda pouka! Ker so se izgredi nadaljevali, moralo je redarstvo rabiti palice. Štiri dijake so prijeli in zaprli. Dijaki so zahtevali, da se izpuste. Prefekt pa je izjavil, da je izroči sodnji.

Razne vesti.

* (Česko deželno posojilo.) Iz Prage se piše 17. t. m.: Češki deželni odbor sklenil je v svoji zadnji seji obrniti se do predsedstva c. kr. namestništva s prošnjo, da bi to ukrenilo potrebne korake za pridobitev Najvišjega dovoljenja za posojilo preko 1,800 000 gold. za zgradbo deželnega muzeja.

* (Vitez Schönerer) zmagal je tudi v svoji pravdi proti Hügel-u izdatelju „Vorstadt-zeitung“. Hügel bil je po porotniških jednoglasno krivim spoznan ter obsojen na 4 tedne zapora in 60 gld. izgube na kavciji.

* (Razžaljeno nemško čuvstvo.) Te dni dobil je gostilničar „pri prestolonasledniku Rudolfa“ v Terezinu neko tiskovino (čujte in strmite!) — s českim naslovom, kateri je gostilničarjevo „nemško“ čuvstvo tako razžalil in razsrdil, da je tiskovino poslal precej nazaj, toda v o raztrgano in s to le klasično opombo: „unsere Firma Kronbrinz ist deutsch.“ — Kdo bi še dvomil o resnici teh besed, prečitavši to „volapük“ nemščino?

* (Grozna nesreča na železnici pri Hanavu.) 14. t. m. ob dvanajstih opoldne trčil je od Bebre prišedši osobni vlak št. 26 ravno pred Hanavsko postajo v drugi ondu stoječi tovorni vlak, preobrnil hlapon in veliko vagonov na postranski tir, po katerem je ravno mej grozno nesrečo pripihal iz postaje drug tovorni vlak, se zaletel v na tiru nagromadene podrtine raznih voz, ter tako dopolnil in znatno pomnožil že itak velikansko nezgodo. Kolikor se je do zdaj zvedelo, mrtvih je 13 oseb, in večinoma težko ranjenih 21, od katerih jih je pa že pet mej nošnjo v bolnico umrlo. Popolnoma razdrobilo in poškodovalo se je 14 osebnih in tovornih vagonov in jeden stroj. Povod velike nesreče dalo je napačno znamenje, da je tir, kjer je stal tovorni in drdral osobni vlak, prost. Štirje zdravniki, obilo meščanov in milosrdnega občinstva došlo je takoj na kraj nesreče deliti nesrečnikom potrebne pomoči. Mrtveci so grozno in nepopisljivo razmesarjeni in zdrobljeni. Ponesrečeni potniki, moški in ženski so večidel kmetski ljudje, maslarji in maslarice iz okolice, kateri so peljali v mesto maslo na prodaj. Žalost je velika in neizrekljiva. Od železniškega osobja iz Bebre težko ranjeni sti dve, mrtvi pa dve osobi. Strojevodja in kurilec osobnega vlaka sta se rešila z urnim skokom s hlapona. 150 mož dela noč in dan in odstranjuje nakopičene, stolpu podobne podrtine razbitih železničnih voz. Bati se je, da bodo našli še marsikatero ranjenega in mrtvega potnika. Žive in mrtve osebe so razen dveh, katerima manjkati glavi, sorodniki spoznali.

* (Druga velika nesreča na železnici pri Hanavu.) Precej drugi dan t. j. v soboto dne 15. t. m. po prveji groznejši nesreči pripetila se je zvečer ob 9. uri 5 minut na Hanavski železnični postaji druga velika nezgoda ravno zraven Bebra-Hanavske železnice. Vsled napačne premembe na tiru zavozil je namreč Friedberški osobni vlak na tir Hensensko-Ludovikove železnice in trčil na postaji v ondu stoječi tovorni vlak. Druga nesreča bi bila gotovo še večja in grozovitnejša, ko prva v petek dne 14. t. m., ko ne bi bilo že na severnej Hanavske

stajati izstopilo iz vlaka preko 100 oseb. Tako sta pa peljala samo dva potnika, jeden v II. in jeden IV. razredu na vzhodno postajo. Potnik IV. razreda zletel je mej nearečo skozi strop razdrobljenega vagona, padel na velik kup peska in obležal du nepoškodovan; oni v II. razredu rešil se je rozi vrata in le jeden sprevodnik je ranjen. Vozovi i vagoni so pa strašansko poškodovani. 6 tovarnih i 5 osebnih vagonov je popolnem zdrobljenih; voz apolnjen s premogom zavezil je tako v nek osobni agon, da zdaj v njem tiči kakor v kakem oklepu; lapon in poštni voz sta tudi precej pohabljeni. Ža- ist in razburjenost v mestu Hanavu sti veliki in eizrekljivi.

* (Prekrasno delo) v dveh zvezkih, ime- ovano „La Posession“ in tiskano v Barceloni 1884 sta, posvetil in poklonil pred kratkim španski mar- iz Ramon de Dalman y de Olivart avstrijskemu lbornu sovetniku profesorju Randi. Obseg delu e jako obirno pravoslovno slovstvo s popisom splo- nih naukov o posesti skoraj vseh narodov in s so- ebnim ozirom na nemško in avstrijsko slovstvo. Pisatelj R. mon de Olivart, kateri v teh knjigah mej drugim razpravlja in uči tudi čisto novo posestno eorijo, dal je tiskati svoje prekrasno delo le v 50 ztisih in od teh jih je samo 20 za prodaj namenje- nih. Od pisatelja so dobili ti lični in izvrstni knjigi v dar na Nemškem: sodnijske sovetnika profesorja Rudolf pl. Jnering v Gotingi in Windischeid v Lip- skem, v Avstriji pa dvorni sovetnik profesor Randa.

* (Vzoren učitelj.) Vaški učitelj blizu Kobersdorfa v Oedenburskem komitatu na Ogerskem je liberalen pedagog, ob jednom pa najemnik lova v gozdih domače in dveh sosednjih občin. Da pa ložje in boljše uporabljaj nejemščino, dovoljuje lastno- voljno vsako leto svojim učencem 14 dnevni — lovski dopust. A učitelj dobro vé, da je lenoba za- četek vseh pregreh, toraj rabi šolarje na počitnicah po vseh lovih za gonjače. Tak pedagogičen lov se je vršil tudi letos 3. oktobra v bližnjih šumah. Ve- lika truma mladih gonjačev, ukaželjnih dečkov bila je kos svojemu lovskemu nalogu in tudi na lov po- vabljeni kmetje streljali so prav pridno divja- čino. Z bogatim plenom obloženi so se vračali po končanem lovu veselo pevajoč lovci domov. A tako srečen ni bil kmet Sachs, kateri je bolj navajen sen-nih vil nego puške. Sachs mej lovom meneč, da v bližnjem grmu zajec tiči, srčno in hitro ustrelil, na kar zajec začne milo kri- čati in jokati. Mladi gonjači in lovci prihite ter iz grma izvelečajo dozdevnega zajca, kateri ni bil n hče drugi, nego Sachsov lastni 11letni s.n. Nesrečni šolar in gonjač je krvavel na rokah in nogah. Mesto divjačine nese ubogi oče ranjenega sina domov. Po- klicani zdravniki je potem moral na rokah in nogah rane prerezati, da je iz njih pobral zajčarje. — O pr jetnem in romantičnem življenju na Ogerskem run- velja še dandanes zgodovinski izrek: „Extra Hun- gariam non est vita et si est vita, non est ita“.

* (Samoumor 14letnega šolarja.) Iz Dortmundunda se piše 11. t. m.: Včeraj zvečer se je tukaj 14 letni deček, učenec tukajšnjega višjega za- voda, ustrelil v glavo. Pred svojo smrtjo pisal je še svojim starišem pismo, v katerem se pritožuje, da ne more slediti naglemu šolskemu pouku in povoli- no izdelavati vseh šolskih nalog. Nesrečni samomo- rilec je sin nekega krčmarja iz okolice.

* (Požar dveh sladornic.) 14. t. m. po- gorela je do tal največa ogrska tovarna za izdelo- vanje sladnja v Velikem Surany. Ta sladornica je lastnina delniškega društva z glavnico 1 1/2 milijona gold. in je zavarovana za 3 milijone gold. pri Praškem zavarovalnem društvu za sladornice. Društvo bo zidalo takoj drugo tovarno, tako da 600 tovarniških delavcev ne bo izgubilo svojega zaslužka, ker bodo pomagali zdaj pri zidanju novega poslopja, potem pa zopet nadaljevali svoj posel v novej sladornici. — 15. t. m. je pa požar popolnem uničil veletržca vit. Stummerja sladornico v Daudlebu pri Kostelci nad Orlico. Le magacine rešili so ognjegasci po truda- polnem delovanju. Lastnik ima tovarno zavarovano pri zavarovalnem društvu za tovarne za 650 000 gld.

* (Zakonoželjna Amerikanka.) Kako slabo urejene so v severnej Ameriki postave zastran ločitve zakonov, priča nam pravda, ki se zdaj že nekaj tednov vrši v Novem Jorku in katera kaže tamošnje odnose in slabe razmere v popolnej svet- lobi. Pravda teče proti gospej Wetmore ali Hawes, katera se je neverjetno velikokrat omožila in nazad- nje živela še celo v bigamiji. Ta gospa se je prvič omožila v mladostnej starosti 15 let, ko je z nekim Wellingfordom iz Novega Jorka pobegnila. Tri me- sece pozneje bil je njen soprog umorjen in neuto- lažljiva mlada vdova stopi takoj v drugi zakon s konjskim kupcem Colleyerjem, rodom iz Kansasa. Ta zakon se je pa kmalu razdril. Še vedno jako mlada vdova pri živem možu sreča v St. Louisu čast- nika Tiffany-ja, se omoži z njim, a se po kratkejši zakonskeji sreči loči tudi od tega soproga. Potem gre v Filadelfijo, kjer sta jej običali zaljubljeni očesi nad nekim Redhefferjem. Ker je bil pa ta mož že oženjen in ga njegova soproga ni hotela prepustiti snubiteljci, ne preostaja zadnjeji družega, kakor si poskati drug predmet svojemu tako po ljubezni hre- penečemu srcu. Amerikanka imela je res pri moških srečo, kajti, dasi je navstal nek do 1883 segajoč odmor v njenih zakonih, bila je vender v tem času, če ne več, najmanj jedenkrat omožena, ker so jo nazadnje nazivali z imenom Wetmore. 1883. leta

spoznala je pa v Cony Islandu gospoda Hawes-a, kateri je bil ravno tako zakončelnjen, kakor ona sama. Brzo gresta v nek hotel, da sta se poročila. Pozneje pa gospa zapazi, da mož, ki ja je poročal, ni bil nikakor pravi duhoven, zatorej se je vršila druga popolnem veljavna poroka. A novi soprog Ha- wes imel je drugo še živečo ženo, katera je to stvar sodniji ovadila. Ko bi te zanimive gospe ne bila sodnija zaprla, bi se bila gotovo še neštevilnikrat omo- žila in zopet ločila. Ta zakonoželjnost je gotovo iz- jema, a vender jasno priča, kaj se vse lahko zgodi po ameriškanskih zakonskih postavah.

* (Pošten cestni ropar.) Nedavno je v Gvadalsaksari v Mehiki prišel v prodajalnico zamorec, iztrgal kupcu veliko mošnjo, v kateri je bilo 80 dolarjev, večidel bakrenega denarja in ubežal z ukradenimi novci. Kupec teče za roparjem, a ga do- hiti še le zunaj mesta. Tu drzni tat obstoji in reče: „Del va si vsoto pošteno, če boš in mi obljubiš, da ne napraviš potem nikakega hrupa, in če te pa kar tukaj na mestu ubijem.“ Kupec misleč si: „boljše drži, ko lovi ga,“ vzame 40 dolarjev nazaj in na to gresta oba narazen, — vsak po svojem potu.

Umrli so v Ljubljani:

13. novembra: Fran Gnezda, duhoven, 62 let, Dunaj- ska cesta št. 2, za plučnim edemom.
16. novembra: Adolf Stampfel, umirovljeni c. kr. dav- kar, 47 let, Poljanski nasip št. 14, za plučno in črevesno tuberkulozo. — Helena Senic, babica, 79 let, Rožne ulice št. 33, za vodenico. — Jera Rastohar, gostija, 58 let, Sv. Florijana ulice št. 33, za spridenjem trebušnih delov.
18. novembra: Fran Russ, sin izdelovalca dežnikov, 5 let, Hrenove ulice št. 8, za jetiko.
V deželnej bolnici:
13. novembra: Marija Babnik, gostija, 69 let, za vne- tico trebušne kožice.
15. novembra: Ana Dornik, gostija, 53 let, za srčno napako.
16. novembra: Janez Ivan, mizar, 38 let, za prsno vodenico.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
18. nov.	7. zjutraj	735-73 mm.	0-0°C	sl. svz.	obl.	0-70 mm.
	2. pop.	734-48 mm.	+ 1-8°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	735-13 mm.	+ 1-2°C	brevz.	obl.	d. in sn.
19. nov.	7. zjutraj	735-87 mm.	+ 0-4°C	sl. vzh.	obl.	
	2. pop.	735-88 mm.	+ 3-6°C	sl. szh.	d. jas.	0-00 mm.
	9. zvečer	736-90 mm.	- 2-6°C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura obeh dnij je znašala + 1-0° in + 0-5°, za 3-1° in 2-6° pod normalom.

Dunajska borza

dné 20. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna rent.	81 gld.	30	
Srebrna rent.	82	60	
Zlata rent.	103	90	
5% marona rent.	96	55	
Akcije narodne banke	870		
Kreditne akcije	294	30	
London	122	85	
Srebro			
Napol.	9	72 1/2	
C. kr. cekini	7	78	
Nemške marke	60	05	
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	125	
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	173	
4% avstr. zlata rent. davka prosta.	104		
Ogrska zlata rent. 6%	123	50	
" " papirna rent. 5%	94	60	
5% štajerske zemljišč. od rez. oblig.	89	70	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	116	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	25	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	50	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	40	
Kreditne srečke	100 gld.	179	
Rudolfove srečke	10	18	
Akcije anglo-avstr. banke	120	105	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	212	50	

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. novembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	6	50
Rež,	5	4
Ječmen	4	55
Oves,	3	9
Ajda,	4	71
Proso,	5	85
Koruz,	5	40
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	86
Maslo, kilogram	—	92
Mast,	—	82
Speh frišen	—	58
" povojen,	—	72
Surovo maslo,	—	84
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	64
Telečje	—	64
Svinjsko	—	56
Koštrunovo	—	34
Pišče	—	45
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	1	69
Slama,	1	51
Drva, trda, 4 kv. metre	7	60
" mehka, "	5	20

Potrži globoke toge, naznanjamo vsem soža- ljuočim žalostno vest, da je iskreno ljubljeni strije, gospod

FRANCE NOVAK,

po dolgem in težkem trpljenju, prejemši sv. za- kramente za umirajoče, danes 18. novembra ob 8. uri zvečer v 70. letu dóbe svoje mirno v Go- spodu zatisnil svoje oči.

Truplo predrazega pokojnika bo v četrtek 20. novembra ob 9. uri dopoldne doma na Glin- icah hiš. šte. 6 svečano blagoslovljeno. a potem položeno k večnemu počitku na vaškem mirovdvoru.

Zadušne sv. maše se todo služile v cerkvi na Viči.

Na Glinicah, v 18. dan novembra 1884.

(753) **Žalostni ostali.**

Brus,

mlinski kamen, temno sivkast peščenec, je **na prodaj,** meri povprečno 163 cm., v debelini 46 cm. — Kje? pove administracija „Slovenskega Naroda“.

(749—1)

Akviziterja

za Kranjsko in Spodnje Štajersko **takoj vsprejme v službo** pod ugodnimi pogoji in **proti stalni plači** renomirana zavarovalnica za cgenj in za življenje. Poludbe pod naslovom: „**Potovalni zastopnik**“. **Ljub- ljana, poste restante.**

(748—2)

Kovač

s skušnjo v podkovanji konj išče se za živahen kraj na **Notranjskem** pod dobrimi pogoji. Kje? pove opravništvo tega lista.

(742—2)

Proti povzetju od a. v. gld. 8. —

se pošilja **5 kilo kave „Santos“** najfinejše in sicer vseh poštnih stroškov prosto. Na zahtevanje ogledov tudi prosto. (Uzorci zastouj.) — Ravno na ta način tudi **5 kilo laškega olja** jako dobrega. — Naslov:

(745—1) **GIOVANNI GORIUP & Co. v Trstu.**

Čevljarje

(752—1) **takoj vsprejme v trajno delo**

tovarna za čevlje D. H. POLLAK-a v Gradci.

Knjigoprodajalnica

J. GIONTINI-ja

v Ljubljani

blagovoljno priporoča p. n. čitateljem sledeča dela v sno- pičih in pričakuje mnogobrojnih cenjenih naročil.

Die Orientreise

beschrieben von Kronprinzen Rudolf von Oesterreich.

V 20 snopičih po 30 kr.

Faulmann: Stenografische Unterrichtsbrieft,

v 12 snopičih po 25 kr.

Arndt: Geografie und Statistik, v 12 snopičih

po 36 "

Maier-Rothschild: Handbuch der gesamten

Handelswissenschaften, v 22 snopičih po 30 "

Schwarz: Stoff und Kraft in der menschlichen

Arbeit, v 17 snopičih po 30 "

Müller: Haus- und Familienbuch, v 15 snopi-

čih po 25 "

Wilhelm Busch: Album oder humorist. Haus-

schatz (jako zanimivo), v 20 snopičih po 48 "

III. Familien Journal, v 30 snopičih po 15 "

Schubert: Anleitung zum Gebrauche des Lese-

buches, v 12 snopičih po 30 "

Poleg tega vsprejema naročila na vse avstrijske in in inozemske ilustrovane in modne liste, zlasti priporoča: Buch für Alle, Chronik der Zeit, Heimat, Garten- laube, Illustrierte Welt, Ueber Land und Meer, Illustrierte Romane, Illustrierte Wiener Zeitung, Bibliothek der Unterhaltung und des Wissens, Bazar, Modenwelt, Frauenzeitung itd. itd. itd.

☛ Točna in najcenejša uprava. ☛

Največja zaloga

pisnih, stenskih, block in zabavnih

koledarčkov

■ za leto 1885 ■

po vseh cenah. (738—2)

Velika partija 1 (788—68)

ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštnem povzetju, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brau.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

Uzorci proti pošiljlatvi marke za 10 kr.

Prodaja vina in sena!

Več sto veder **dobre starine** leta 1883, tudi na drobno od 20 veder, po ceni od 9 do 10 gl., in več sto metriških centov sladkega sena je na **prodaj**. — Vprašajte naj se na **železni čni postaji v Rajhenburgu**. (751—1)

Izveden gostilničar,

ki je zmožen položiti **varščino** ter je ob enem tudi **pek**, išče se za nadaljevanje v nekem velikem farnem kraju, samo jedno četrt ure oddaljenem od postaje južne železnice na Kranjskem, blizu nekega rudnika nahajajoče se, dobro opravljene in obilno obiskovane

gostilnice in pekarije.

K gostilni pripada 6 sob, lep vrt za razgled, ameriška ledenica in dobra vinska klet, veliki hlevi in gospodarska poslopja, več oralov njiv, travnikov in gozda. Gostilna in pekarija oddaja se tudi brez zemljišča. — Ponudbe na Fran Müller-jev Annoncenbureau v Ljubljani. (754—1)

Dr. Spranger-jeve kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, medicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno domače (ne tujno sredstvo) priporočajo proti vsem želodčnim in trebušnim boleznim. Pomagajo tako proti migreni, krču v želodci, omedlevici, glavobolu, trebucholju, zasliženju, želodčne kislini, vzdigovanju, ometici, koliku, skrofelnom itd., proti zlate žili, zaprtju, hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepričajte se sami. J. dna stekl. 50 in 30 kr.

Pri gospodu **lekarji Svobodi**, pri **Zlatem orlu**, na **Prešernovem trgu**. (716—2)

Ustanovljeno 1847, na Dunaji in Budapešti od 1861.

Ivan Hoff-a zdravilno pivo iz sladnega izvlečka
1 steklenica 60 kr.

Ivan Hoff-a koncentrovani sladni izvleček
1 st. gl. 1.12, ml. st. 70 kr.

Ivan Hoff-a bonboni iz sladnega izvlečka za prsi
po 60, 30, 15 in 10 kr., pristni le v modrih zavitkih.

Ivan Hoff-a zdravilna sladna čokolada
1/2 kilo I. gl. 2.40, II. gl. 1.60, 1/4 kilo I. gl. 1.30, II. gl. 90 kr.

Pomoč proti prsnim in plučnim boleznim, katarnim afekecijam, oslabljenju želodca in slabej prebavljivosti, posebno okrepčujoče proti pomanjkanju krvi, slabosti živcev in onemoglosti.

Gospodu IVANU HOFF-u,

izumitelju in izdelovalcu preparatov iz sladnega izvlečka, c. kr. dvornemu založniku skoro vseh suverenov evropskih itd.

Dunaj, mesto, Graben, Bräunerstrasse 8.

V. bl.! Že več let sem bolehal na želodci, slaba prebavljivost, pomanjkanje apetita in onemoglost so me mučile. Vaši Ivan Hoff-ovi sladni preparati so me popolnem ozdravili in dali mi sveže moči (sledil naročitev).

Z velespoštovanjem

Moric Ti-hil vitez Tützingen.

Ljubljana, 18. oktobra 1882.

Vam naznanjajoč, da mi raba Vašega Ivan Hoff-a zdravilnega piva iz sladnega izvlečka jako dobro dene, prosim Vas, da mi zopet pošljete 28 steklenic po Rudolfovi železnici.

S spoštovanjem

W. Ogrinz, c. kr. okrajni sodec, Ljubljana, Gradišče.

Zdravniško zdravno poročilo.

Trnovo-Bistrica, 5. januarja 1883.

V. bl.! Ker se katarno stanje moje bolnice vsled rabe Ivan Hoff-a zdravilnega piva iz sladnega izvlečka vedno boljša, sili ona, da ga jej zopet naročim jeden zaboj z 28 steklenicami, da jej ne poide ta okrepčevalna pijača. Pričakujem skore pošiljatve.

S spoštovanjem

Dr. Bachmann.

Illirska Bistrica, 23. marca 1884.

Moja rodbina se je tako privadila Vaših odličnih sladnih preparatov, da jih težko pogreša, ko poidejo, zato prosim, da mi zopet pošljete 58 steklenic Ivan Hoff-a zdravilnega piva iz sladnega izvlečka po žel. železnici proti povzetju.

Dr. Bachmann, železniški zdravnik.

Glavne zaloge:

Ljubljana: Peter Lassnik; Kranj: Fran Dolenc; dalje: Zagreb: C. Arazim Salvatorjeva lekarna, nadbiskupska lekarna, lekarna usmiljenih bratov; Celje: Kupferschmidt, Marek, lekarni; Reka: G. Catti, lekarna, Fr. Jecheil, N. Pavačić, drogueriji; Gorica: G. Crstofletti, dvorna lekarna; Celovec: W. Thurmwald, lekarna; Maribor: W. König, lekarna, F. P. Holasek; Tržič: J. Raitzarek; Pulj: G. B. Wassermann; Ptuj: J. Kasimir; Trst: F. S. Prinz Seravalle, Zanetti, lekarni; Beljak: F. Scholz, dr. Kumpf-ovi dediči, lekarni; Zader: Chr. Mozocco, N. Androvic, lekarni.

60 visocih odlikovanj.

Skrušeni

(740—2)

poštni odpravnik

(Postexpeditor) želi svoje mesto od 15. decembra naprej spremeniti. — Dopisi na „Kranjski sin“, Rakek.

!Zadnje tri dni!
Znižana ustopnina 20 kr., otroci 10 kr.
Novost za Ljubljano!

Z visokim dovoljenjem c. kr. deželne vlade
v prostoru v Schellenburgovih ulicah št. 6
nasproti c. kr. poštному uradu
velika razstava

adrijatskega akvarija
iz Trsta.

Morje in njega prebivalci,
bogata zbirka živih pomorskih živalij
v njih elementu. (736—4)
Odprto od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Izvrsten med

(garantiran pitancec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštному povzetju ali pa proti gotovi plači. — Dobiva se tudi

med v satovjih.

Ob enem priporočam visokočastiti duhovščini svojo zalogo pravih **garantiranih**

voščenihi sveč.

OROSLAV DOLENC,

svečar v Ljubljani. (746—1)

Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva oživljajoča, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, upliva zelo oživljajoča in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! Najnovejšo spričalo. !

V še blag rodje!

Mnogo let uporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno sveža v zalogi in jih razpošilja proti poštному povzetju

lekarna „pri samorogu“

JUL. pl. TRNKOCZY-ja

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 4.

Vsakej v lekarni Trnkoczy kupljenej originalnej salicilnej ustne vodi in salicilnemu zobnemu prašku se zastoji priloži obširni pouk, kako zdrave ohraniti zobe in usta

(703—3)

Tuji:
dne 18. novembra.
— Sloma: Uhi z Dunaja.
— Miller iz Reke. — Kömer iz Kočevja. — Jasen iz Puja.
— Wetmann z Dunaja. — Obkreher, Hameliner iz Grada.
— Malot: Frankl, Kozlek z Dunaja. — Platzler iz Grada.
— Stchina iz Trsta.
— Pri avstrijskem cesarji: Schel iz Gorice. — Tiran iz Litije.

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani
pripróča po nizki ceni
v elegantnej obliki.

Važno za trpeče na prsih in plučah.

Neogibno potreben za kašelj, hripavost, zasliženje, katar in oslovski kašelj je

sok kranjskih planinskih zelišč a 56 kr.
iz lekarn TRNKOCZY v Ljubljani.

Ta sok hitro in gotovo upliva, raztaplja slez, deluje pomirujoče in vlačajoče, napravlja mirno in okrepčujoče spanje in ne moti prebavljenja če tudi se dolgo uporablja. Sijajne lastnosti in srečne vspehe dovolj potrjujejo mnogobrojna priznanja in zahvalna pisma, ki s jih vsak lahko ogleda. 1 velika steklenica 56 kr. Boljše upliva, kakor vsi v trgovini nahajajoči se soki in siropi in se more rabiti pri odraslih in otrocih.

Ker je sok iz kranjskih planinskih zelišč, kojega jaz narejam, jako priljubljen, zato se pogostem posnemlje, tedaj ponareja. Poskušajo ga mnogi delati, ki pa neso posvečeni v to, kako se nareja. Ker so ti ponarejeni izdelki v svoji dobroti in uplivosti mnogo slabši od mojega iz kranjskih planinskih zelišč napravljerega soka, prosim p. n. občinstvo da naj se ne dá motiti po takih po barvi podobnih in cenejih neučinkovajočih sokih

Ta sok, katerega samo jaz pristnega po nekej skrbnej, popolnem posebnej metodi iz svežih kranjskih planinskih zelišč narejam in na parnem aparatu kuham, se pogostem zahteva in se vsak dan razpošilja samo iz

lekarn Trnkoczy,

Mestni trg št. 4 v Ljubljani.

Vsaka steklenica mora zaradi pristnosti imeti poleg stoječi moj lastno-ročni podpis:

Jul. Trnkoczy

Umetne

(32—87)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckjevega mostu, I. nadstropje.

Vinska dražba

pri

Veliki Nedelji.

Dne 26. novembra t. l. prodaja se po dražbi **230 hektolitrov** poznega **branega graščinskega** in **samostanskega**

vinskega mošta

lastnega pridelka v graščinskih kletih pri **Veliki Nedelji** na **Spodnjem Štajerskem** pri jednako imenovanej železniški postaji deloma v sodih, deloma brez njih, na **štrtine** proti gotovemu plačilu.

Tudi se bo prodalo več **vina 1881. leta** tudi lastnega pridelka.

Dražba se začne po prihodu osebnega vlaka ob **11. uri dopoldne**.

Oskrbništvo komende nemškega viteškega reda, v Veliki Nedelji, 16. novembra 1884.

(743—2)

Jan. Kimmel.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah iz z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Surrey“, 4200 ton, okoli 30. dne novembra. Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**

Potniki naj se obrnejo na (697—14)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglayen**, generalnega agenta v Trstu.

Važno

za vsacega trpečega na živcih.

Samo z elektriko se dádo temeljito odstraniti slabosti živcev. Moj novi indukcijski aparat (električni stroček) se dá lahko rokovoditi in bi ne smel manjkati pri nobeni rodbini. Trganje, revmatizem, omedlevico, zobobol in revmatični glavobol in sploh vse bolezni živcev ozdravijo se z indukcijskim aparatom. Cena aparatu z obširnim nakazilom, kako rabiti, 8 gl. — Naročiti se morejo samo direktno pri meni. (741—1)

Dr. F. Beeck, Trst, 2 Via Pondeares 2.